

اطمینان بخشی مستقل اطلاعات غیر مالی:

تأمین اعتماد

✍ ترجمه: فاطمه یاری

N. Robert

چگونه حسابداران حرفه‌ای به تقاضای رو به رشد برای اطمینان بخشی در مورد اطلاعات غیر مالی^۱ پاسخ می‌دهند؟ شماره اخیر نشریه حسابداری اروپا، فضای گزارشدهی و اطمینان بخشی اطلاعات غیر مالی را تعیین و نقش حسابداران حرفه‌ای را مورد بحث قرار می‌دهد. این مقاله شش مرحله اصلی برای حسابداران حرفه‌ای فراهم می‌کند تا به ارائه خدمات اطمینان بخشی برای اطلاعات غیر مالی بپردازند و از کارشناسان می‌خواهد تا نظرشان درباره چالشهای موجود در عمل را ارائه کنند.

سیری در گزارشگری اطلاعات غیر مالی

در سراسر جهان، شرکتها به طور فزاینده‌ای پیرامون اطلاعات غیر مالی گزارش می‌دهند. ذینفعان شرکتها، مانند سرمایه‌گذاران و مشتریان، به طور فزاینده‌ای به دنبال چنین اطلاعاتی برای تصمیم‌گیری هستند. در اروپا، گزارشگری مربوط به مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری^۲ به تازگی با انتشار دستورالعمل ۱۴/۲۰۹۵/اتحادیه اروپا (2014/95/EU) در مورد اطلاعات غیر مالی و تنوع اطلاعات، گام مهمی به جلو برداشته است. در حال حاضر، به تقریب ۶۰۰۰ شرکت مجبورند اطلاعات غیر مالی را طبق این دستورالعمل از سال ۲۰۱۷ گزارش دهند. این شرکتها باید اطلاعات را حداقل، در زمینه‌های محیط‌زیست، اجتماعی و کارکنان، احترام به حقوق بشر، مبارزه با پولشویی، و رشوه‌خواری افشا سازند.

در حالی که تعداد درخور توجهی از این ۶۰۰۰ شرکت دارای تجربه طولانی در افشای اطلاعات غیر مالی هستند، اما دیگر شرکتها برای اولین بار با آن مواجه می‌شوند. به کمک یک پروژه قبلی با عنوان «آنچه را که در واقع اهمیت

دارد، افشاکن» نشریه حسابداری اروپا نشان می‌دهد که چگونه این الزامها را در یک گزارش مدیریت «مدل‌سازی شده» می‌توان به‌کار برد.

ذینفعان گزارشگری به این بخش اطلاعات علاقه‌مند هستند؛ اما می‌خواهند بدانند که آیا می‌توانند به آن اعتماد کنند. این اعتماد می‌تواند به‌وسیله اطمینان‌بخشی مستقل فراهم شود.

جنبه‌های اطمینان‌بخشی مستقل

دستورعمل اتحادیه اروپا، اطمینان‌بخشی مستقل در مورد اطلاعات غیرمالی را الزامی نمی‌سازد. با توجه به متن قانونی، حسابرس رسمی باید بررسی کند که آیا اطلاعات غیرمالی افشا شده است.

نقش حسابرس رسمی در مورد سایر اطلاعات (غیر از صورتهای مالی)، در استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۷۲۰ با عنوان «مسئولیت حسابرس در ارتباط با سایر اطلاعات»، مورد اشاره قرار گرفته است. آیا رعایت این استاندارد به معنی رعایت الزام دستورعمل یادشده است که حسابرس رسمی بررسی کند آیا اطلاعات غیرمالی ارائه شده است؟ برای درک کامل پیامدهای واقعی دستورعمل بر کار حسابرس رسمی، تجزیه و تحلیل‌های بیشتری لازم است. اما هم‌اکنون نیز می‌توان گفت که اقدام برای «بررسی» اطلاعات غیرمالی، اطمینانی در مورد گزارش اطلاعات غیرمالی فراهم نمی‌سازد. حسابرس، روشهای حسابرسی خاصی را که برای به‌دست آوردن اطمینان درباره سایر اطلاعات طراحی شده است را انجام نمی‌دهد.

در دستورعمل، کشور عضو اتحادیه اختیار دارد که بخواهد اطلاعات غیرمالی از طریق تأمین‌کننده مستقل خدمات اطمینان‌بخشی، «رسیدگی» شود. اگر این اختیار اعمال شود، رسیدگی یادشده منجر به یک قرارداد اطمینان‌بخشی می‌شود که به ارزش گزارش می‌افزاید و اعتماد ذینفعان به اطلاعات غیرمالی را بالا می‌برد.

تا به امروز، روشن نیست که اختیار یادشده در کشورهای مختلف اروپایی چگونه مورد استفاده قرار گرفته است. نشریه حسابداری اروپا، قصد دارد در مورد این پرسش به تحقیق بپردازد؛ زیرا به تحلیل بیشتری نیاز دارد. در واقع، بعضی از کشورها، به‌عنوان مثال ایتالیا و فرانسه، رسیدگی اجباری را انتخاب کرده‌اند؛ اما ممکن است به این معنی باشد که متخصص اطمینان‌بخشی روش انجام کار متفاوتی را به‌کار ببندد.

شایان ذکر است که بسیاری از شرکتهای بزرگ اروپایی حتی بدون هیچ تعهد قانونی، یک شخص ثالث مستقل را به کار گرفته‌اند تا در مورد گزارشهای اطلاعات غیرمالی افشاشده در گزارش پایداری، گزارش مدیریت، شاخصهای اصلی عملکرد^۳ و غیره، خدمات اطمینان‌بخشی ارائه کنند.

نقش متخصص اطمینان‌بخشی

حرفه حسابداری برای پاسخگویی به نیازهای اطمینان‌بخشی اطلاعات غیرمالی مجهز است؛ اما ابتدا، اطلاعات غیرمالی باید به‌درستی گزارش شده باشد. از آنجا که نقش حرفه حسابداری در مورد اطلاعات غیرمالی به‌وضوح تعریف نشده است، این کار فرصتی برای حرفه فراهم می‌آورد تا با شرکتهای در زمینه این نوع مسائل کار کند تا اطمینان حاصل شود که داده‌های گزارش شده اتکاپذیر، کامل است و با شواهد مناسبی پشتیبانی می‌شود.

متداولترین استاندارد برای اطمینان بخشی در مورد گزارش اطلاعات غیرمالی، استاندارد بین‌المللی خدمات اطمینان بخشی تجدیدنظرشده ۳۰۰۰ (ISAE 3000) با عنوان «خدمات اطمینان بخشی به جز حسابرسی و بررسی اجمالی اطلاعات مالی تاریخی» است. استانداردهای دیگری نیز ممکن است برای بررسی موضوعهای خاص در ارتباط با اطلاعات غیرمالی، استفاده شوند، برای نمونه، استاندارد بین‌المللی خدمات اطمینان بخشی ۳۴۱۰ (ISAE 3410) با عنوان «خدمات اطمینان بخشی در مورد گزاهای گلخانه‌ای»، برای اطمینان بخشی در ارتباط با خدمات مرتبط با گزارش‌های گاز گلخانه‌ای. افزون بر این، در حوزه‌های گزارشگری معین، قوانین یا الزامهای قانونی مورد نیاز در سطح ملی وجود دارد.

از آنجا که گزارشگری و اطمینان بخشی در مورد اطلاعات غیرمالی هنوز در راه است، در عمل برخی تفاوت‌های واقعی در روش برخورد متخصصان اطمینان بخشی با این نوع خدمات وجود دارد. چالش‌های مهم و تأثیرگذار بر خدمات اطمینان بخشی به اطلاعات غیرمالی شناسایی شده و در درست بررسی، بیشتر است. اول، تنوع استانداردهای گزارشگری و چارچوب‌های موجود ممکن است موجب ایجاد مسائل حرفه‌ای برای متخصصان اطمینان بخشی در تعیین رویکرد و محدوده کارشان شود.

دوم، بلوغ فرایند گزارشگری بر روند اطمینان بخشی تأثیر می‌گذارد. ایجاد سامانه‌های گزارشدهی مناسب، چالش تأمین‌کنندگان است. از آنجا که اطلاعات جمع‌آوری شده از طریق سامانه‌های در حال دگرگونی گزارشگری، ممکن است به اطلاعات ناقص یا غیرقابل اتکا منجر شود، احتمال می‌رود خدمات اطمینان بخشی با محدودیت‌های ذاتی روبه‌رو شوند. فقدان سامانه‌های گزارشگری قوی بر این نکته که آیا شواهد مناسب و کافی قابل جمع‌آوری است، اثر می‌گذارد.

افزون بر این، مدیریت شرکت است که تعیین می‌کند دامنه، موضوع و معیارهای مناسب برای مقاصد گزارشدهی چه باشد. با این حال، ارزیابی اینکه آیا انتخاب‌های مدیریت برای خدمات اطمینان بخشی مناسب و درخور هستند، موضوعی چالش‌برانگیز است.

پانوشتها:

- 1- Non-Financial Information (NFI)
- 2- Environmental, Social, and Governance (ESG)
- 3- Key Performance Indicators (KPIs)

منبع:

Noemi R., **External Assurance on Non-Financial Information: Providing Confidence**, www.ifac.org, 2017